

2025

Opgavekriterier og redaktionelle krav for afsluttende skriftlig opgave ved Specialuddannelsen i intensiv sygepleje

Godkendt af Specialuddannelsesrådet 4. juni 2025

Indholdsfortegnelse

1. Forord	4
2. Formål med opgavekriterier og redaktionelle krav.....	4
2.1. Opgavens formål	4
2.2. Mål.....	4
3. Opgavens indhold og opbygning	5
3.1. Baggrund	5
3.2. Problemformulering	6
3.3. Begrebsdefinition.....	6
3.4. Fremgangsmåde	7
3.4.1 Litteratursøgning	7
3.4.2 Valg af litteratur.....	7
3.5. Fremstilling af litteratur	7
3.6. Analyse.....	7
3.7. Diskussion	8
3.8. Konklusion	9
3.9. Perspektivering.....	9
3.10. Resumé	9
4. Vilkår for udarbejdelse af afsluttende opgave	10
5. Aflevering	10
6. Bedømmelse	10
7. Ophavsret og snyd	11
8. Klage ved afsluttende opgave.....	11
9. Redaktionelle krav	12
9.1 Indledning	12
9.2 Layout.....	12
9.3 Forside.....	13
9.4 Indholdsfortegnelse	13
9.5 Overskrifter	13
9.6 Figurer og tabeller	14
9.7 Noter	14
9.8 Forkortelser	14
9.9 Anonymisering af personfølsomme data.....	14
9.10 Referering	15
9.10.1 Citater	15
9.11 Referenceliste	16
9.11.1 Bøger med forfatter(e) eller redaktør(er).....	16
9.11.2 Artikler.....	17
9.11.3 Internetsider og artikler fra internettet	17
9.11.4 Generativ AI	18
9.11.5 Lovmateriale.....	18

9.12 Bilag og bilagsfortegnelse	19
10. Referencer	20
11. Bilagsfortegnelse	22
Bilag 1	23
Bilag 2	24

Godkendt

1. Forord

Det kliniske uddannelsesforløb afsluttes med en individuel skriftlig opgave omhandlende en klinisk intensiv sygeplejefaglig problemstilling fra sygeplejerskens egen praksis (BEK nr. 1023 af 06/09/2024, Kap. 4, § 14).

2. Formål med opgavekriterier og redaktionelle krav

Opgavekriterier og redaktionelle krav til afsluttende skriftlig opgave på Specialuddannelse i intensiv sygepleje er udarbejdet med henblik på at kvalificere sygeplejerskerne i opgaveskrivning og anvendes af både opgaveskriver, opgavevejleder og censor.

2.1. Opgavens formål

Sygeplejersken skal vise sig i stand til at kombinere teoretiske og kliniske kundskaber i forhold til et klinisk sygeplejefagligt problem inden for intensiv sygepleje.

Den kliniske problemstilling kan belyses ud fra en sundheds-, natur-, samfunds- eller humanvidenskabelig vinkel eller ved en kombination af disse.

2.2. Mål

Sygeplejersken skal gennem hele opgaven argumentere, reflektere og vurdere samt være i stand til systematisk og metodisk at bearbejde en konkret klinisk problemstilling.

Dette demonstrerer sygeplejersken gennem et tydeligt fagsprog ved at:

- identificere og beskrive en relevant klinisk sygeplejefaglig problemstilling inden for intensiv sygepleje
- argumentere for relevansen af problemstillingen og det valgte fokus
- opstille en problemformulering eller hypotese, som er styrende for resten af opgaven
- beskrive og argumentere for fremgangsmåden til besvarelse af problemformuleringen
- udvælge, begrunde valg og fremstille relevant litteratur
- analysere systematisk i forhold til problemformuleringen ved hjælp af den valgte litteratur og empiri fra egen praksis for dermed at kombinere teoretiske og kliniske kundskaber
- diskutere analysens resultater og opgavens fremgangsmåde, samt forholde sig kritisk til klinisk praksis på baggrund af analysen
- konkludere på problemformuleringen på baggrund af analyse og diskussion
- perspektivere i forlængelse af konklusionen i forhold til at udvikle og styrke den intensive sygeplejepsis
- strukturere opgaven så der er sammenhæng mellem opgavens afsnit og indhold

3. Opgavens indhold og opbygning

Opgaven skal indeholde følgende elementer. I forhold til tyngden af de enkelte dele kan følgende procentsats bruges som retningsgivende:

Indledning	Hoveddel		Afslutning
• Baggrund • Problemformulering • Begrebsdefinition	• Fremgangsmåde • Fremstilling af litteratur	• Analyse • Diskussion	• Konklusion • Perspektivering
25 %	30 %	35 %	10 %

Følgende er en beskrivelse af hvert enkelt afsnit. Til opbygning af opgaven anbefales at følge opgavekriteriernes rammer. Som udgangspunkt anbefales det at skrive de enkelte afsnit hver for sig.

3.1. Baggrund

Baggrundsbeskrivelsen indeholder en præsentation af den valgte kliniske problemstilling inden for intensiv sygepleje.

Problemstillingen skal eksemplificeres i en eller flere korte beskrivelser af egen praksis fx i form af cases.

Under fremstillingen skal der tages højde for juridiske retningslinjer, som fx Persondataloven og eventuelt anmeldelse til Datatilsynet. Se afsnit 9.9. i redaktionelle krav.

Opgavens kliniske problemstilling tager udgangspunkt i sygeplejerskens kliniske praksis, og fungerer helt eller delvist som opgavens empiri.

Empiri forstås som det materiale, der eksemplificerer den kliniske problemstilling, som analysen udarbejdes på baggrund af. Empirien kan være: Cases, korte beskrivelser af egen praksis, observationer, spørgeskemaer, interviews mv.

Der reflekteres og argumenteres over opgavens problemstilling ved at svare på følgende spørgsmål:

- Hvad er problemstillingen?
- For hvem er det en problemstilling?
- Hvorfor er problemstillingen interessant at beskæftige sig med?
- Hvilken betydning har problemstillingen for praksis?
- Hvad vides om problemstillingen, og hvad ønskes undersøgt?

Der skal indgå referencer, der underbygger problemstillingens relevans og fungerer som be-
læg i argumentationen.

Sidst i afsnittet argumenteres for opgavens valgte fokus. Der afgrænses, så det tydeligt
fremgår, hvilken del af den beskrevne problemstilling, der vælges at arbejde videre med.

3.2. Problemformulering

I problemformuleringen angives, hvad der konkret ønskes undersøgt inden for den valgte
problemstilling.

Problemformuleringen kan formuleres som et eller flere spørgsmål fx:

- Hvilken betydning har tidlig mobilisering for den intensive patients rehabilitering?
- Hvordan udføres sufficient mundpleje til den oralt intuberede patient?
- Hvordan kan intensivsygeplejersken identificere og mindske patientens angst for at skulle på taleventil?

Eller som en hypotese, der skal af- eller bekræftes, fx:

- Critical Care Pain Observation Tool er den bedste smertevurderingsscore til sederede intensive patienter.
- Tidlig træning af intensive patienter igangsat inden for 24 timer efter indlæggelsen forkorter opholdet på intensivt afsnit.

I en problemformulering skal det således tydeligt og specifikt fremgå, at det er en afgrænset
klinisk sygeplejefaglig problemstilling inden for intensiv sygepleje.

Opgavens begreber bør ligeledes indgå i problemformuleringen.

3.3. Begrebsdefinition

Hvis der i problemformuleringen anvendes begreber, der kan defineres forskelligt, skal der
skrives, hvilken definition der vælges brugt i opgaven, eksempelvis:

- Med langtidsindlagte patienter menes patienter indlagt mere end syv døgn.
- Med en akut situation forstås en pludselig uventet hændelse.
- Pårørende defineres som "nærtstående", dvs. mennesker, som er tæt.
tilknyttet og har betydning for et andet menneske (som eksempelvis partner,
ægtefælle, familiemedlem, ven eller nabo) (SST 2012).

3.4. Fremgangsmåde

Dette afsnit indeholder den videre fremgangsmåde for besvarelse af problemformuleringen og opgavens opbygning.

Der beskrives, hvordan der er fundet frem til litteraturen, og der argumenteres for, hvorfor den valgte litteratur er relevant til besvarelse af problemformuleringen.

Hvor det er relevant, inddrages videnskabsteoretiske og etiske overvejelser i forbindelse med disse valg.

3.4.1 Litteratursøgning

Følgende områder beskrives:

- Hvordan besvares problemformuleringen?
- Hvordan foretages litteratursøgningen, og hvilken søgestrategi er anvendt?
 - Databaser.
 - Søgeord.
 - Hvornår er søgningen foretaget? Inklusions- og eksklusionskriterier samt tidsperiode (fx søgning foretaget fra juli – september 2024).
 - Resultat af søgning - herunder antal hits.

3.4.2 Valg af litteratur

- Begrund hvilken litteratur (artikler, bøger og undersøgelser) der er relevant til besvarelse af problemformuleringen.
- Kort præsentation af forfatterne.

3.5. Fremstilling af litteratur

Med egne ord gengives den/de valgte forfatters teorier, meninger, tolkninger, undersøgelsesresultater samt konklusioner på en objektiv måde.

Denne fremstilling af litteraturen skal være styret af problemformuleringen. Herigennem demonstreres, at der er foregået en udvælgelse, bearbejdning og forståelse af litteraturen.

3.6. Analyse

"En analyse opdeler systematisk et emne, en tekst, en case, et materiale osv. i dens eller dets bestanddele" (Rienecker 2022 s. 362).

I analysen bruges temaer, kategorier, begreber fra den valgte litteratur til at gennemføre en

systematisk undersøgelse af den valgte problemformulering. Problemformuleringen er styrende for analysen.

Beskrivelser af egen praksis/cases er genstand for analysen, og det kan være hensigtsmæssigt at udvælge enkeltdele, alt efter hvor interessante de fremstår i forhold til problemformuleringen.

Derved forenkles materialet, og det er med til at skabe en overskuelighed.

Ord der med fordel kan anvendes i analyseafsnittet er fx:

- *Som Jacob Birkler beskriver inden for pligtetik, kan det i casebeskrivelsen betyde...*
- *Ågård argumenterer for.....og sammenholdes det med casen, kan det forstås som....*

Analysen er et centralt afsnit i opgaven, da det er i kraft af analysen, at opgaveskriveren udviser selvstændig bearbejdning af empirien.

Der behandles ikke nye problemstillinger eller inddrages ny litteratur i analyseafsnittet.

3.7. Diskussion

Efter analyseafsnittet følger en diskussion. Afsnittet indeholder en diskussion af analysens fund og opgavens fremgangsmåde.

Diskussion af analysens fund:

Afsnittet indeholder en diskussion af, hvordan analysens fund hænger sammen med klinisk praksis, og dermed viser en nuancering og kritisk refleksion af fundene.

Der kan f.eks. tages udgangspunkt i følgende:

- Patientperspektiv... i analysen findes, at patienter skal være vågne under respiratorbehandling. I diskussionen kan det diskuteres, om det er alle patienter, der skal være vågne. Hvilke patientkategorier skal/skal ikke?
- Sygeplejersperspektivet... er sygeplejerskerne rustet til at handle, som du finder vigtigt i din analyse?
- Ressourcer/rammer... har vi rammer til det, du finder vigtigt i din analyse? Enestuer, normering, akutfunktion m.m.

I diskussionen kan der desuden i begrænset omfang inddrages anden og ny teoretisk viden, så der kommer flere perspektiver på analysens fund.

Diskussion af fremgangsmåden:

Her diskuteres synspunkter i forhold til brugbarheden af den anvendte litteratur, og afsnittet

kan fx tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Har fremgangsmåden givet et kvalificeret svar på problemformuleringen?
- Hvilke styrker og svagheder er der ved den anvendte litteratur?
- Ved anvendelse af kvalitative studier, kan valgte litteraturs troværdighed, overførbarehed og gennemsigtighed diskuteres.
- Ved anvendelse af kvantitative studier/data, kan validitet og reliabilitet diskuteres.

3.8. Konklusion

Konklusionen indeholder svar på problemformuleringens spørgsmål. Der skrives en sammenfatning af fund fra analyse og diskussion, der har betydning for konklusionen.

3.9. Perspektivering

Perspektiveringen skal indeholde en fremstilling af konklusionens betydning og konsekvenser for den fremtidige intensive sygeplejepraksis. I perspektiveringen indgår en konstruktiv og kritisk vurdering af, hvordan fund/resultater på sigt kan udvikle klinisk praksis.

Perspektiveringen beskriver, hvordan resultatet af opgaven formidles i opgaveskriverens praksis og/eller ansættelsessted.

Ligeledes kan overvejelser omkring en implementeringsstrategi fremlægges med fokus på egen rolle.

Perspektiveringen har til hensigt at pege på nye synsvinkler i forlængelse af resultaterne af opgavens konklusioner, og her kan ny viden inddrages. Herudover eventuelle forslag til, hvordan emnet rejser nye spørgsmål, der kan afklares ved fremtidigt undersøgelser/udviklingsarbejde.

3.10. Resumé

Der udarbejdes resumé, der indeholder opgavens problemstilling, problemformulering, fremgangsmåde samt konklusion.

4. Vilkår for udarbejdelse af afsluttende opgave

En klinisk intensiv sygeplejefaglig problemstilling skal godkendes af opgavevejleder.

Vejledning er obligatorisk, og opgaveskriver aftaler op til 5 vejledningstimer med opgavevejleder (7 timer ved dysleksi). Ved dysleksi skal der foreligge dokumentation i form af Undervisningsministeriets ordblindetest inden opgaveskrivningen påbegyndes.

Opgaven kan kun indleveres til bedømmelse, såfremt der er modtaget vejledning af opgavevejleder.

Den afsluttende opgave afleveres i slutningen af 2. uddannelsesdel.

Der gives arbejdsfrihed til udarbejdelse af opgaven, svarende til ansættelsesbrøk. For fuldtidsansatte er det 37 timer. Ved godkendt dysleksi gives der ekstra tid, svarende til 2 dage. Placeringen af disse timer aftales med hoveduddannelsesstedet.

Hvis opgaven ikke afleveres rettidigt, bedømmes den som ikke-bestået.

5. Aflevering

Opgaven afleveres efter gældende retningslinjer og tidsfrister beskrevet i Uddannelsesordningen.

Opgaveskriveren afleverer opgaven i PDF-format.

Opgaveskriveren er ansvarlig for, at opgaven er samlet i ét dokument, og indeholder alt relevant materiale.

6. Bedømmelse

Opgaven bedømmes af en ekstern censor, ansat i en anden region. Censor må ikke kende kursisten personligt. Opgavevejlederen skifter rolle fra vejleder til bedømmer, når opgaven er afleveret.

Censor og vejleder drøfter og vurderer opgaven. I bedømmelsen indgår stave- og formuleringsevne.

Opgaven bedømmes efter 7 trins-skalaen, og det er censor, der træffer den endelige afgørelse jf. bekendtgørelsen om karakterskala og anden bedømmelse (BEK nr 114 af 03/02/2015).

Tidsfrist for bedømmelse af opgaven sker senest 3 uger efter censor har modtaget opgaven. Såfremt opgaven ikke består, skal den reviderede eller nye opgave sendes til bedømmelse hos censor i en tredje region. Dette sker inden for tre måneder.

7. Ophavsret og snyd

Hvis censor får formodning om snyd, fx at der er tale om plagiat, hvor større eller mindre dele er "lånt" andre steder fra, afvises opgaven.

Sagen indberettes for censorformanden i den region, hvor opgaven er fra. Bekræftet snyd eller mangelfuld og ufuldstændige angivelser af referencer, kan efterfølgende føre til afvisning af en afsluttende opgave.

Afvisning af en opgave kan desuden ske, hvis:

- opgaven ikke er udarbejdet individuelt
- opgaven ikke følger de redaktionelle krav i rimeligt omfang
- der er tale om misbrug af empirisk materiale, fx ved afskrift af større eller mindre dele af en anden opgave, bøger m.m. (Bekendtgørelse af lov om ophavsret, BEK nr 1144 af 23/10/2014).

Hvis en opgave afvises, betyder det, at den ikke er bestået.

Censor begrundes skriftligt årsagen til afvisningen.

8. Klage ved afsluttende opgave

Der kan klages over opgavens bedømmelse jf. bekendtgørelsen om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (BEK nr 18 af 09/01/2020).

En ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.

Såfremt opgaveskriver ønsker at klage over bedømmelsen af den afsluttende opgave, skal opgaveskriveren senest 2 uger efter, at vedkommende er gjort bekendt med resultatet af bedømmelsen, indsende en skriftlig og begrundet klage til censorformanden i egen region.

Censorformanden i opgaveskriverens region skal kvittere for modtagelsen og inden for to uger nedsætte et Ombedømmelsesudvalg, ved at anmode censorformændene i to regioner, der ikke hidtil har været involveret i bedømmelsen, om at udpege to censorer som udgør Ombedømmelsesudvalget.

Censorformændene har på forhånd besluttet, hvem af de to censorer, der i tilfælde af uenighed om bedømmelsen, har den afgørende stemme i Ombedømmelsesudvalget.

Ombedømmelsesudvalget skal forelægges sagens akter: Opgaven med bedømmelse, samt klage fra opgaveskriveren.

Censorformanden i opgaveskriverens egen region formidler disse oplysninger til censorerne. Opgaveskriveren gøres af censorformanden i egen region skriftligt bekendt med den dato, hvor opgaven er sendt til to nye censorer. En afgørelse skal være opgaveskriveren i hænde senest tre uger fra denne dato.

Behandling af klagesag

Ombedømmelsesudvalget afgør om:

- Klagen afvises ved, at Ombedømmelsesudvalget er enige med den oprindelige censors bedømmelse.
- Klagen imødekommes.

Ombedømmelsesudvalget har notatpligt til egen dokumentation i et år.

Afgørelsen skal være skriftlig og begrundet.

Såfremt specielle omstændigheder gør sig gældende, fx ferie, skal klageren underrettes herom inden for 14 dage samt meddeles, hvornår en afgørelse vil foreligge.

9. Redaktionelle krav

9.1 Indledning

De redaktionelle krav skal anvendes ved udarbejdelse af den afsluttende skriftlige opgave i forbindelse med Specialuddannelse for sygeplejersker i intensiv sygepleje. Formålet er, at sikre en systematik, der gør opgaven overskuelig og læsevenlig.

Opgaven skal være på minimum 36.000 anslag og maksimum på 48.000 anslag.

Der udarbejdes resumé, som placeres forrest i opgaven.

Resumeet må maksimum være på 800 anslag, og indgår ikke i opgavens samlede antal anslag. Opgaven skrives på dansk, dog kan sygeplejersker med norsk eller svensk som hovedsprog vælge at skrive opgaven på hovedsproget.

9.2 Layout

Opgavens format er A4, og skrives elektronisk. Hver side skrives med følgende marginer:

• Topmargen	3 cm
• Bundmargen	2 cm
• Venstre margen	3 cm
• Højre margen	2 cm
• Linjeafstand	1,5 (4mm)
• Antal anslag per side	max 2.400
• Anslag	ethvert anslag tæller - også mellemrum
• Punktstørrelse	10 til 12*
• Eksempler på skrifttyper	Times New Roman, Arial, Verdana

* Skrifttypen skal være læsevenlig. Punktstørrelse, skrifttype og linjeafstand vælges, så der står max 2.400 anslag inkl. mellemrum på hver side, fodnoter og slutnoter inklusiv (eksem-

pelvis linjeafstand 1,5 og skrifttype Times New Roman punktstørrelse 12, skrifttype Arial punktstørrelse 11 eller skrifttype Verdana punktstørrelse 10). Siderne nummereres med undtagelse af forside og bilag.

I antal anslag inkl. mellemrum medregnes ikke:

- Forside
- Resumé
- Indholdsfortegnelse
- Referenceliste
- Bilagsfortegnelse
- Bilag

9.3 Forside

Skriftlige opgaver skal være forsynet med forside, som oplyser om:

- Titel og eventuel undertitel
- Opgaveskrivers navn
- Ansættelsesregion
- Fødselsdato og år
- Opgavens art
- Vejleders navn
- Måned og årstal for udarbejdelse af opgaven
- Antal anslag inkl. mellemrum, som opgavens hovedtekst rummer

Desuden påføres forsiden følgende:

Denne opgave - eller dele heraf - må kun offentliggøres med forfatterens tilladelse jf. Bekendtgørelse af lov om ophavsret, BEK nr. 1144 af 23/10/2014. Se bilag 1.

9.4 Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelsen skal være et redskab, læseren kan slå op i og få overblik over opgavens indhold og opbygning. Indholdsfortegnelsen skal omfatte samtlige hovedafsnit, underafsnit, fortegnelsen over referencer samt bilagsfortegnelse. De enkelte afsnit skal være forsynet med nummer og side svarende til opgavetekstens nummer- og sideangivelse.

9.5 Overskrifter

Opdelingen af tekstens hoved- og underafsnit angives ved overskrifter og tydeliggøres med fed skrift, større skrift, understregning eller lignende. Afsnittene nummereres. Se eksempler her i materialet. Alle tekstsider skrives helt ud, uden dog at afslutte med en overskrift.

9.6 Figurer og tabeller

Figurer og tabeller anvendes til at tydeliggøre og uddybe teksten på en overskuelig måde, og ikke til at erstatte teksten.

Figurer og tabeller kan placeres som bilag, medmindre de har væsentlig betydning for forståelse af teksten. Uanset om figurer og tabeller indgår i teksten eller som bilag, skal de kommenteres i teksten. Illustrationerne nummereres fortløbende, figur 1, tabel 1 osv. samt forsynes med en figuroverskrift hhv. tabeloverskrift, der er dækkende for indholdet. Referencen anføres under illustrationen.

9.7 Noter

Noter (fodnoter mv.) er kommentarer til eller uddybning af et emne, som kort berøres i teksten, men hvor uddybningen ikke naturligt skal indgå i teksten. Anvendelse af noter bør begrænses. Noter nummereres og kan placeres som fodnote på de enkelte sider, eller som slutnoter i et særligt noteafsnit umiddelbart før fortegnelsen over referencer (Rienecker 2022).

9.8 Forkortelser

Forkortelser bør som hovedregel benyttes sparsomt, idet både for mange og mere eller mindre kendte forkortelser vanskeliggør læsningen. Forkortelser, der ifølge ordbøger er anerkendte, kan anvendes i teksten, såsom osv., evt., jf., dvs., fx, mht., pga., o.l. se

<http://www.bedredansk.dk/rettenoeglen/stavefejl/forkortelser>

Ligeledes kan forkortelser på institutioner, fagudtryk og lignende, der normalt skrives med store bogstaver, anvendes, hvis de skrives fuldt ud første gang, fx Intensivterapiafsnit (ITA), Respiratory Distress Syndrome (RDS) og World Health Organisation (WHO).

9.9 Anonymisering af personfølsomme data

Personfølsomme data vedrørende personer, steder og organisationer skal anonymiseres, medmindre der er givet skriftlig tilladelse til offentliggørelse fra involverede parter.

Persondataloven skelner skarpt mellem totalt anonymiserede- og pseudoanonymiserede data.

Totalt anonymiserede data: Ingen kan finde ud af, hvem patienten er.

Pseudoanonymiserede data: En eller flere kan finde ud af, hvem patienten er.

Pseudoanonymiserede data er anmeldelsespligtige, og der skal indhentes samtykke – totalt anonymiserede data er ikke anmeldelsespligtige. Jvf. Persondataloven under Datatilsynet, se

<https://www.datatilsynet.dk/blanketter/generelt-om-anmeldelse/anmeldelse-trin-for-trin/>

9.10 Referering

I det omfang, der gøres brug af andres arbejde, skal der i teksten refereres til disse kilder. En kilde er en hvilken som helst type af information, der fungerer som grundlag for viden. Det skal klart fremgå, hvad der er referat af en andens arbejde, og hvornår man forholder sig tolkende og/eller vurderende til en andens arbejde.

Når der i analysen anvendes teori der er fremstillet *jf. 3.5 Fremstilling af litteratur*, skal der ikke anvendes referencer, med mindre teorifremstilling og analyses sammenskrives i et afsnit.

Som kildehenvisning skal Harvard-metoden (eller navn-år-metoden) anvendes (Nielsen 2024).

Det er vigtigt, at den valgte metode gennemføres konsekvent, og at læseren ikke er i tvivl om, hvilken forfatter/hvilke forfattere, der henvises til. Fx:

- Pårørende vil gerne have mulighed for at være til stede ved hjertestop (Ågård 2016)
- Ifølge e-Dok instruks "Sedation af respiratorpatienter" (e-Dok.rm.dk) har sygeplejersken ansvaret for at styre behandlingen inden for den ordinerede medicins rammer, samt at lave RASS, NRS/CPOT score og CAM-ICU score.
- I Danmark er der 3-4000 mennesker, som lever med en traumatisk eller non-traumatisk rygmarvsskade, i alle aldre og forskellige livssituationer (RYK 2024)
- Ifølge en forklaring genereret af ChatGPT kan kunstig intelligens i sundhedssektoren forbedre patientpleje og effektivitet på flere måder. (OpenAI, 2025)

Hvis der henvises til mundtlige eller skriftlige interviews, som er foretaget under udarbejdelse af opgaven, skal spørgsmål og svar (det kan være nødvendigt at lave resumé af svar) være tilgængelige for læseren, enten i opgaven eller som bilag.

Der bør så vidt muligt anvendes primærkilder, men dette er ikke altid muligt. Når der henvises til andenhåndskilde, skal begge kilder med i henvisningen.

I henvisningen angives den oprindelige kilde først, derefter angives den forfatter, der er læst. Fx (Eriksson 1987 se Wiklund 2005).

Henvises der til den samme kilde i efterfølgende tekst, anvendes *ibid.*, som udtryk for, at det er den samme forfatter, som lige er angivet ovenfor.

9.10.1 Citater

Citater skal gengives nøjagtigt efter kilden, i originalsprog, og bør begrænses både i antal og omfang. Citater i teksten skal markeres tydeligt (kursiveret skrift og enkel linjeafstand) og

angives med citationstegn ved citatets begyndelse og slutning. Der anføres reference og sidetal. Korte citater indskrives i den løbende tekst. Lange citater markeres ved indrykning på siden. Et langt citat består af mere end tre linjer - fx: Rienecker skriver i *Den gode opgave* 2022 om citater:

"Der er mange måder at bruge citater på. Hvis man skriver en analyse af tekst, kan et citat fungere som eksempel. Citatet kan være udgangspunkt for en diskussion af en teori, eller det kan vise en anden indfaldsvinkel til emnet end ens egen. Det kan fungere som dokumentation for noget man argumenterer for, eller det kan være en illustration af forfatterens udtryksmåde." (Rienecker 2022, s.247.)

Citater skal kommenteres i teksten.

9.11 Referenceliste

Bagest i opgaven, før bilagsfortegnelsen, skal der være en samlet fortegnelse over anvendte referencer jf. Harvard referencesystemet. Fortegnelsen over referencer skal give læseren mulighed for hurtigt, at kunne orientere sig om forfatternes empiriske og teoretiske grundlag, samt være indgang til læserens egen mulige litteratursøgning på området.

Den samlede referenceliste skal være opstillet i alfabetisk orden efter forfatternes efternavne, fulgt af fornavne og sideangivelse (se afsnittet Referencer). Nedenfor gives eksempler på, hvordan de hyppigst forekommende referencer angives.

9.11.1 Bøger med forfatter(e) eller redaktør(er)

Forfatter(e), Årstal, *Titel*, forlagets navn, forlagets hjemsted.

Ved flere end tre forfattere angives den første forfatter efterfulgt af et al.

Eksempel 1: Én forfatter:

Kübler-Ross, E. 2024. Døden og den døende Fra fornægtelse til accept.

Gads Forlag. 7. udgave, 1. oplag, s. 30-62.

Eksempel 2: Op til tre forfattere:

Guldin, M. & Leget, Carlo. Tab, Sorg og Eksistens - En integrativ tilgang. Akademisk Forlag, 2024, s. 18-57.

Eksempel 3: Mere end tre forfattere:

Er der tale om fire eller flere, anføres kun den første forfatter, efterfulgt af; et al.

Eksempel 4: Redaktørangivelse:

Samlingsværker og antologier, som har en redaktør, skal have redaktørens navn som hovedopslag. Efterfølgende betegnelse "red." indikerer, at der er tale om en redaktør.

Wehner, P. (red.) 2024. Ernæring - Hånden på hjertet. Munksgaard, København, s. 25-30.

Kapitel i bog:

Det er ofte aktuelt at henvise til et kapitel i stedet for hele bogen. I dette tilfælde angives forfatter(e), årstal, "titel på kapitel" i *bogens titel*, forfatter(e) eller redaktør(er), forlag, forlagets hjemsted, kapitlets sideangivelse.

Eksempel:

Holm, A., Hanifa, A.L. & Dreyer, P. 2024. "*Intensivsygepleje*" i Intensivterapi, Kåre, S.F. et al. (red.). FADL. s. 592-604.

Bruges e-bøger anvendes samme princip som bøger.

9.11.2 Artikler

Referering til tidsskriftartikler har stor lighed med referering til bøger. Der angives forfatter(e), årstal, "artiklens titel", *tidsskriftets navn*, volume, nummer og sideangivelse.

Eksempel med tidsskriftartikel:

Svenningsen, H. et al. 2024. "Redskaber til deliriumscreening". Ugeskrift for Læger. Vol/ bind 186. No 13. S. 1229-1232.

9.11.3 Internetsider og artikler fra internettet

Refereringen følger reglerne for trykt materiale. Det gælder fx databaser og internetartikler. Til slut i referencen skal det angives hvor dokumentet lokaliseres.

Internetkilder: Titel, URL, årstal og [dato for lokalisering]

Internetartikler: Forfatter(e), årstal, "titel på artikel" [Online], *websidens titel*, volume, nr., side-tal [Lokaliseret]. Tilgængelig fra: URL

Eksempel:

Internetkilde:

Bekendtgørelse om Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje,

Tilgængelig fra: <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2024/1023> , 2024, [Lokaliseret: 14-01-2025]

Internetartikel:

Alrø A.B. 2024. "Cognitive impairment in intensive care unit patients: A qualitative exploration through observations and interviews". Intensive and Critical Care Nursing. Vol 81. [Lokaliseret 14-01-2025]. Tilgængelig fra:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S096433972300229X?via%3Dihub>

Onlinedokumenter:

e-Dok.rm. (2024) Sedation af respiratorpatienter. [Lokaliseret: 14-01-2025]. Tilgængelig fra:

<https://e-dok.rm.dk/app/documents/X20AC73F08909502CC1257C91002D9E6C>

9.11.4 Generativ AI

Ved brug af Generativ AI, for eksempel ChatGPT i opgaven, henvises i henhold til:

- Forfatter (her: OpenAI)
- Årstal (2025)
- Titel (kursiveret)
- Betegnelse af typen (her: [Stor sprogmodel])
- Udgiver (igen: OpenAI)

For eksempel:

OpenAI. (2025). *ChatGPT* (25.april version) [Stor sprogmodel]. OpenAI.

Brug af Generativ AI i opgaven

Husk at inkludere en beskrivelse af, hvordan du har brugt AI-værktøjet i dit metodeafsnit, så det er klart for læseren. Se vejledning vedr. anvendelse af AI i afsluttende opgaver, bilag 2.

- Angiv tydeligt, at og hvordan generativ AI er blevet anvendt. For eksempel: "I denne opgave er ChatGPT blevet brugt til at generere ideer og forslag til litteratursøgning."
- Husk, at det endelige indhold og konklusioner er dit ansvar. AI-værktøjer kan hjælpe, men de kan ikke være medforfattere.
- Beskriv processen og dokumenter brugen af AI. For eksempel: "ChatGPT blev brugt til at generere en liste over søgeord, som derefter blev brugt til at finde relevant litteratur."
- Prompts og resultater vedlægges som bilag

9.11.5 Lovmateriale

1. Danske love angives: *titel*, nummer og dato.

2. Bekendtgørelser, cirkulærer m.v. angives: myndighed, årstal, *titel*, nummer og dato.

Eksempel:

1.:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet. *Bekendtgørelse af sundhedsloven*, LBK nr. 210 af 27/01/2022.

2.:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet. *Bekendtgørelse om Specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje*, BEK nr. 1023 af 06/09/2024.

9.12 Bilag og bilagsfortegnelse

Materiale, der ikke umiddelbart er nødvendigt for at forstå teksten, men som underbygger eller illustrerer den, kan i begrænset omfang vedlægges som bilag. Det kan være figurer, tabeller, spørgeskemaer, statistiske oversigter, breve til informanter eller meningskondenseringer.

Bilag skal have en overskrift samt nummereres. Hvis et bilag har mere end én side, anføres såvel bilagsnummer som sidetal. Der skal henvises til samtlige bilag i teksten. Bilag opføres i kronologisk rækkefølge i en bilagsfortegnelse, som indsættes i opgaven efter fortegnelsen over referencer og foran bilag. Se side 21.

10. Referencer

Bedre dansk

<https://www.studienet.dk/bedre-dansk/stavefejl/forkortelser> [Lokaliseret: 14-01-2025].

Bekendtgørelse af lov om ophavsret, LBK nr. 1093 af 20/08/2023.

Birkler, J. 2015, *Døden i et professionelt perspektiv – Det svære valg*, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, København, s. 19-37.

Jensen, A. M. B. & Jensen, D. H. 2016, "Organdonation" i *Sygepleje på intensiv*, Dreyer, P. Schmidt, B. Langhorn, L. (red.), Munksgaard, København, s. 241-259.

Lov om behandling af personoplysninger, LOV nr. 502 af 23/05/2018.

Nielsen, R. T. 2015, *Litteraturhenvisninger og litteraturlister – Harvard-formatet* [Online], AU Library, Katrinebjerg. [Lokaliseret: 14-01-2025]. Tilgængelig fra:

[http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Guides/Referencehaandtering/Litteraturhenvisninger i Harvard.pdf](http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Guides/Referencehaandtering/Litteraturhenvisninger_i_Harvard.pdf)

Rienecker, L. & Jørgensen, P. S. 2022, *Den gode opgave: Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*, 6. udgave, Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg, s. 247, s. 362.

RYK 2024 <https://ryk.dk/rad-og-vejledning/seksualitet-intimitet#Om-rygmarvsskader>

Styrelsen for Forskning og Uddannelse 2020, *Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen)*, BEK nr. 18 af 09/01/2020.

Sundhedsstyrelsen 2012, *Nationale anbefalinger for sundhedspersoners møde med pårørende til alvorligt syge* [Online], Sundhedsstyrelsen, København, s. 13. [Lokaliseret: 08-11-2019]. Tilgængelig fra:

<http://www.sst.dk/~media/F6CCABEE93BA4600B47B44C45510D79F.ashx>

Indenrigs- og Sundhedsministeriet. *Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i intensiv sygepleje*, BEK nr 1023 af 06/09/2024.

Uddannelses- og Forskningsministeriet. *Bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser*. BEK nr 2027 af 07/11/2021.

Ågård, AS. 2016, "Pårørende i intensivafdelinger" i *Intensivsygepleje*, Baktoft, B. Wolder, L. (red.), Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, København, s. 124.

Ågård, AS. 2011. "Flexible family visitation in the intensive care unit: nurses decision-making" [Online], *Journal of Clinical Nursing*. Vol. 20, no. 7-8. [Lokaliseret: 08-11-2019]. Tilgængelig fra: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2702.2010.03360.x>

Anvendt referencesystem: Harvard

Godkendt

11. Bilagsfortegnelse

Bilag 1: Eksempel på forside

Bilag 2: Vejledning vedr. anvendelse af AI i afsluttende opgaver

Godkendt

Bilag 1

Eksempel på forside

Bilag 1

Region Nordjylland

Afsluttende opgave

Specialuddannelse for sy-
geplejersker i intensiv sy-
gepleje

Opgaveskriver:

Hanne Winther Albert

Fødselsdato og år:

8.8.1995

Vejleder:

Ann Andersen

13. april 2025

Nærvær og distance i omsorgen til patienten indlagt på intensiv afdeling

Denne opgave - eller dele heraf –
må kun offentliggøres med forfatter-
nes tilladelse jf. Bekendtgørelse af lo
om ophavsret af nr.1144 af 23.10.2014

Antal anslag inkl.
mellemrum: 47.488

Bilag 2

Vejledning vedr. anvendelse af AI i afsluttende opgaver

Kære opgavevejledere og censorer

Anvendelsen af kunstig intelligens også kaldet Generativ AI fylder i stigende grad i både professionelle og private sammenhænge, og det gælder naturligvis også i forbindelse med opgaveskrivning ved specialuddannelsen i intensiv sygepleje.

Det er relevant, at vi forholder os aktivt og fagligt til denne udvikling. AI kan være et nyttigt redskab i opgaveprocessen, men det kan også udfordre vurderingen af kursistens selvstændige arbejde. Derfor har vi i censorformandsskabet udarbejdet en foreløbig vejledning til jer som opgavevejledere og censorer.

Formålet er at støtte jer i vejledningen af kursister samt i bedømmelsen af de afsluttende opgaver, så vi fortsat kan sikre, at kravene til fagligt niveau og selvstændighed bliver opfyldt.

Herunder vil vi dele censorformandsskabets overvejelser ift. hvor grænsen går mellem en god og frugtbar anvendelse af AI og hvor det får karakter af en uselvstændig præstation eller evt. direkte snyd.

AI må gerne anvendes til:

- Idégenerering i forhold til for eksempel problemstilling og/eller opbygning af opgaven
- Indledende litteratursøgning og udvikling af søgestrategi
- Redigering af grammatik og tekst, så denne fremstår mere klar og overskuelig

AI må ikke anvendes til:

- Generere færdig tekst til væsentlige dele af eller hele afsnit, herunder udarbejdelse af analyse, diskussion mv.
- Anvendelser generelt hvor det ikke er kursistens selvstændige faglige bearbejdning af stoffet, der kommer til udtryk
- Uredelig anvendelse af kilder/referencer

Vær i øvrigt opmærksom på:

- Hvis AI anvendes ifm. udarbejdelse af opgaven, skal det fremgå af metodeafsnittet, hvilken AI der er brugt, hvordan det er brugt og i hvilke afsnit
- Alt efter hvor omfattende anvendelsen er, kan det være relevant at vedlægge en udskrift af anvendte prompts som bilag med angivelse af dato og anvendt AI
- Hvis AI har været benyttet, bør der reflekteres over dette i diskussionsafsnittet
- Det afgørende er, at opgaven opfylder Opgavekriterierne, herunder at kursisten demonstrerer evne til selvstændigt at kombinere teoretiske og kliniske kundskaber i forhold til en klinisk problemstilling indenfor den intensivsygeplejerskens praksis
- Ved mistanke om uretmæssig brug af AI i opgaven gælder samme regler som ved mistanke om snyd jf. Opgavekriterierne

Denne vejledning er første version og vil løbende blive justeret i takt med, at vi opnår mere erfaring med brugen af AI i opgavesammenhæng.

Der er i den nye version af opgavekriterierne hjælp til hvordan man anvender og refererer til AI.

Denne vejledning vedlægges som bilag til opgavekriterier.

Tak for jeres vigtige arbejde i forbindelse med opgavevejledning og censurering.

Med venlig hilsen

Censorformandsskabet for specialuddannelsen i intensiv sygepleje

Godkendt